

kega zbora pod vodstvom g. Čirča, in godba pekerske godbe. Napivali so k bratski slogi Štajerci Kranjcem in Kranjci Štajercem. V imenu »Zveze« je govoril g. Štef iz Ljubljane. Prinesel je pristržne pozdrave iz središča Slovenije ter izrazil svoje veselje nad narodno navdušenostjo našega slovenskega delavca, ki se tako krasno kaže danes, pri blagoslovljanju prve zastave, katerega se udeleži »Zveza« na Štajerskem. Za napitnice se je zahvalil v imenu kranjskih gostov g. Čuč, ki je izjavil, da so z veseljem prihiteli med svoje štajerske brate se navduševati za boj proti skupnemu sovražniku. Pozno v noč so se veselili vsi gostje kakor ena družina pri kapli rujnega vina, se navduševali, dokler ni prišel čas, ko so si marali seči v roko ter se posloviti s težkim srcem od tako veselih ur, katere ostanejo nepozabne vsem udeležencem.

Vinska klavzula in avstrijska vlada.

Kakor vse kaže, ne bo še konec vinske klavzule, ali vsaj poskusila bo vlada napeti vse svoje sile, da bi šla v tem oziru Italiji na roko. Mi smo že večkrat povdarjali v svojem listu, da ne bo imela avstrijska vlada najmanjše zasluge, ako bo tudi definitivno odpravljena vinska klavzula. Vsa zasluga bo izključno le na strani ogrske vlade. Avstrijska vlada igra glede rešitve vprašanja o vinski klavzuli strašno smešno, dvorezno ulogo. Smešno zaradi tega, ker je pri nji tako okorna, da zamore njeno odkritosrčnost spoznati že vsak politični otrok. Da bi namreč naša vlada opravičila sebe, ko bi vendarle Italiji na ljubo hotela obdržati se v bodoči trgovinski pogodbi vinsko klavzulo, začela je že zdaj strašiti one, ki imajo na tem kaj dobička, s tem, da hoče Italija uvesti visoko carino na uvoz avstrijskega lesu. Trobentač naše vlade, in v prvi vrsti ministra za zunanje zadeve je, kakor znano, dunajski list »Fremdenblatt«. Ta list je prevzel zadnji čas nalogo, pripravljati tla za novo trgovinsko pogodbo z Italijo in sicer z namečkom vinske klavzule. Ta list je ravno, ki piše te dni, da se vrše zdaj pogajanja med Kanado in Italijo, pogajanja radi medsebojnih ugodnosti med imenovanimi državama, in pa posebno glede ugodnosti, katere naj bi privolila Italija Kanadi glede izvoza kanadskega lesu. Omenjeni list tudi pravi, da se ustanavlja parobrodna družba Kanadejcev in Italijanov, ki ima na razpolago 120 parobrodov, ki bodo prevžali med Kanado in Italijo

blago, v prvi vrsti les, katerega se toliko nahaja na Kanadi. Kdo ne zapazi koj namena te pisave! Naša vlada bo začela igrati zdaj glede vinske klavzule isto vlogo, kakoršno je igrala pred enajstimi leti. Skušala bo s svojimi glasili »pripraviti« vse one parlamentarce in sploh javne zastope, kjer vinska trta ne rase, ampak se nahajajo gozdovi, s tem, da jih bo strašila s carino na uvoz našega lesu od strani Italije, kar se ji bo tudi posrečilo, posebno še zaradi tega, ker se med takimi nahaja največ Nemcev poleg Poljakov, ki so ji pa itak vedno na razpolago. — Od strani avstrijske vlade se nima torej Italija pri sklepanju nove trgovinske pogodbe ničesar bati. Pač pa ji tako lahko ne pojde izpod rok pogajanje z Ogrci, ki bodo, sodeč vsaj po dosedanjem njih postopanju, vse storili, da onemogočijo vinsko klavzulo. Italija bi z Avstrijo prav lahko opravila, t. j. z avstrijsko vlado; kajti ako ne drugače, sklenila bi ta z njo trgovinsko pogodbo na podlagi paragrafa 14, ne meneč se za to, ako je res tudi opravičeno rabiti paragraf 14. tudi v tem slučaju. Ogrska vlada pa paragrafa 14. nima na razpolago, in ne more torej brez privoljenja ogrskega parlamenta skleniti nobene trgovinske pogodbe. V ogrskem parlamentu pa danes gotovo ni večine, ki bi glasovala za vinsko klavzulo, dandanes, ko so poslanci po večini posestniki in vinogradniki, ki imajo krasne in velike nove trtne nasade z američanko, ki obetajo od leta do leta vedno bogatejšo trgatav. Pred enajstimi leti je to v ogrskem parlamentu gotovo slo, in našla se je velika večina poslancev, ki so glasovali za vinsko klavzulo. Ali tedaj so bili ogrski vinogradi po trtni uši opustošeni in je Ogrska potrebovala od zunaj mnogo vina. Dandanes pa temu ni več tako, in se bodo zaradi tega tudi Ogrci postavili z vso odločnostjo na branik svojih vinogradnikov, in bodo na vse kriplje delali na to, da se za vedno odpravi zloglasna vinska klavzula, s katero tako neizrečeno simpatizira naša avstrijska vlada. In zakaj bi naša avstrijska vlada tudi ne simpatizirala z vinsko klavzulo, vsled katere je bila Italija vsako leto na dobičku za kakih 70 milijonov kron? Italija potrebuje namreč denarja. Dne 25. maja se je vršila v italijanskem parlamentu razprava o kreditih za italijansko vojno mornarico. Poslanec De Palma je v ti seji očital upravi italijanske mornarice, da je sicer mnogo storila za razvoj italijanske vojne mornarice v Sredozemskem morju, a se ni prav nič brigala za to, da bi tudi v Jadranskem morju povečala moč italijanskega vojnega brodogradstva. Italijanska vojna

uprava bi morala, po mnenju tega poslanca, skrbeti za to, da postanejo Benetke ločka, iz katere bo lahko Italija popolnoma gospodovala nad Jadranskim morjem. Priporočal je govornik mornarični upravi, da prej ko prej napravi to, kar je do zdaj zamudila v zgoraj omenjenem pogledu. Da so bile naperjene te besede proti naši državi, tega ni pač treba posebej povdarjati. Omeniti pa moramo, da je treba za napravo novih vojnih ladij, kakor tudi za utrdbo vojnih pristanišč mnogo milijonov, katerih pa Italija gotovo nima preveč. Zakaj bi torej Avstrija z ugodnimi trgovskimi pogodbami in posebno pa še z vinsko klavzulo ne pripomogla do nekoliko milijonov, s katerimi bi se potem Italija oboroževala in utrjevala proti Avstriji ter si pridobila popolno gospodarstvo nad Jadranskim morjem!

Rusko-japonska vojna.

Japonsko ljudstvo postaja vedno nezadovoljnije z vojno, katera jim že predolgo traja. Mislili so, da bodo v nekoliko tednih male ruske posadke v Vzhodni Aziji porazili. Zdaj pa vidijo, da so se močno varali, posebno v zadnjem času, ko so imeli nekaj velikih in mnogo majhnih izgub. Čeravno so te Japonci prikrivali kolikor mogoče dolgo, se je vendar izvedelo, da so imeli velike izgube na morju.

Prva poročila so poročala, da sta se potopili japonski ladiji oklopnica »Sikisima« in pa križarka »Asama«. Pozneje je pa poročal admiral Togo, da sta se potopili velika oklopnica »Hacuze« in pa križarka »Jošino«. Prva je zadela v rusko mino pred Port Arturjem, v drugo je pa trčila japonska križarka »Kasuga«.

Zanima se je potopilo tudi blizu 1000 ljudi. Zdaj, ko so pa došla tudi ruska poročila med svet, se je zvedelo, da je tudi zletela v zrak neka druga oklopnica, ko je hotela priti na pomoč »Hacuzi«. Podobna je bila oklopnici »Sikisima«. Sprva so Japonci to vest zanikali. Zdaj pa že pišejo angleški listi, da se je pred Port Arturjem tudi potopila oklopnica »Fuji«, ki je res zelo podobna oklopnici »Sikisima«. To je grozovit udarec za japonsko mornarico, kajti vse tri ladije stanejo okoli 70 milijonov kron. Razumljivo je tudi, zakaj so to izgubo tako skrbno prikrivali. Bali so se lastnega ljudstva, ker že isto komaj prenaša posledke vojne. Posebno v nižjih krogih ljudstva vlada strahovita beda. Vse moče in mladeniče je poklicala vlada pod orožje, da je spravila tako velikansko vojsko skupaj, kakor si ni nihče poprej mislil.

krasna poslopja, javna in privatna, lepe cerkve, temple, gledališča, spomenike, vodovode, kanale. Ptuj je na primer takrat imel vodovod s Pohorja. Cvetli so razni obrti, cehe, industrija, trgovina. Med kraji so bile dobre ceste, večidel zidane, ob njih kameni miljniki ($1 m = 1 \frac{1}{2} km$). Poljedelstvo in vinarstvo se je posebno povzdignilo in razširilo. Po kmetih je promet bil živahen, ob cestah so stale gostilne in poštne postajalnice s hlevi, v kojih je bila vedno pripravljena vprežna živina. Rudniki so bili polni delavcev. Trgovina je bila posebno živahna v Italijo in iz nje. Vsa moda je bila rimska: v nakrasnini, v obleki i. dr. Ostanki rimske poleg starejše ilirske in tudi keltske kulture se nahajajo dandanes deloma pod zemljo, deloma na zemlji, deloma v muzejih.

Nastopi pa čas vesoljnega preseljevanja narodov. Drvili so narodi od vzhoda proti zahodu do vhoda v Italijo, tukaj krenili na jug, kjer so upali najti zaželeno srečo. Hodili so torej ob Donavi, Savi in Dravi in proti Padu, torej ravno po sedanji naši zemlji. Začetek temu nemirnemu času so storili Huni 375. Rim, prhel in od l. 395, ker razdeljen, še slabši, se divjim četam ni mogel ustavljati. L. 476. so Germani zapadni Rim popolnoma zatrli.

Vseh narodov, ki so v tem preseljevanju

stopili na naša tla, mi pač ni treba imenovati. Zadnji pred prihodom naših pradedov pa so bili: med Dravo, Donavo in Norikom od leta 527 Longobardi, germansko pleme; severozahodno od Longobardov od okoli 550 l. Bavarci, mešanica Germanov in Kelto; vzhodno od Longobardov Gepidi, germansko pleme.

Nekega dne se longobardski in gepidski kralj spreta in prvi pokliče na pomoč Obre.

Obri so bili ne ravno mnogoštevilno, a grozno divje ljudstvo, podobno Hunom. Iz srede Azije prišli okoli 550, so se nastanili za Anti, katere so nadlegovali.

Slovanov, do časa, ko smo prišli Slovenci semkaj, v teh deželah ni bilo, izvzeti imamo one, ki so jih Huni, ko so pridli v Podonavje, s silo vlekli s seboj, da so jim pomagali v boju. Misli pa se, da ti niso kulturnih sledov zapustili. Slovenščini podobne besede so čisto lahko ilirske.

Zemlja, ki so naši očetje prvič stopili nanjo, ni bila raj. 200letno divjanje raznih narodov jo je opustošilo grozno. Mesta so bila večidel zažgana ali porušena. Nasi očetje so prišli na razvaline.

Djal sem prej, da so koncem 5. stoletja Slovenci bivali za Karpati in dol do Železnih vrat, pa tudi v Dobrudži.

Od ted zdaj prodirajo v dve smeri: proti jugu in proti zahodu.

Ze v 5. stoletju se je po vzhodnem Rimu mirnim potom naselilo mnogo slovenskih rodbin; v Bizantu (Carigradu) so mnogi Slovenci zavzemali visoke službe.

Siloviti naveli v Vzhodni Rim pa začno, kakor poroča zgodovina, še le l. 493.

Odsihmal uderejo Slovenci z mečem večkrat v Bizant; posebno pogosto od l. 527. naprej in sicer skoro vsako leto. Naglo preplavijo svet dol do Egejskega morja in južnega konca balkanskega polotoka, pa tudi tje do Jadranskega morja.

Cesar Justinijan je v veliki sili celo dal ob Donavi zidati trdnjave in pošiljal gor najhrabrejše čete in najboljše vojskovodje.

Vkljub temu je na Balkanu bilo od dne do dne več Slovencev. Kako grozni so morali biti ti boji, posnamemo iz Prokopijevega (bizantinskega zgodovinskega tiste dobe) poročila, ki pravi, da so Bizantinci (prebivalci vzhodno-rimske države) vsled teh napadov samo med 527 in 558, torej v 31 letih, izgubili 200.000 ljudi.

550 so se Slovenci razširili po Banatu, Sremu in južni Panoniji.

567 nastopijo Obri. Drli so od vzhoda sem ob Karpatih proti severu, si potoma podvrgli slovenske Duljbe, pridli z njimi in